

„A magyar nyelv és a tudományok – Szabó T. Attila-ösztöndíj” (SzTAD)

a Magyar Nyelvtudományi Társaság és a Termini Magyar Nyelvi Kutatóhálózat

első díjátadója *Budapesten, 2018.04.13-án az MTA Központi Könyvtárában*

Nagy kincs a szó, ha értelme tiszta. Nagy kincs a szó, ha formája szép.

Aki megérti nyelve szellemét, annak lehet csak értelme ép.

Ez év márciusában jutott el a címzettekhez a következő **Meghívó**: 2018. április 13-ra az MTA Könyvtár és Információs Központ (Budapest, Arany János utca 1.) tisztelettel meghívja a „*A magyar nyelv és a tudományok – Szabó T. Attila-ösztöndíj*” (SzTAD) első ünnepélyes átadására, valamint kiadványaink bemutatójára.

A díj névadója Szabó T(örpényi) Attila Miklós (*Fehéregyháza, 1906. 01.12. – Kolozsvár, 1987.03. 3.*) filológus, irodalomtörténeti, nyelvészeti, néprajzi tanulmányok szerzője, olyan alapművek, mint az *Erdélyi magyar szótörténeti tár (SzT)*, az *Erdélyi Helynévtörténeti Adattár (EHA)* nyomtatott és digitális anyagainak gyűjtője és szerkesztője (<http://eha.elte.hu>, <http://mek.oszk.hu/08300/08370/pdf/index.html> ; <http://emsz.db.iif.hu/cgi-bin/emsz.cgi>).

A díjat a Szabó-Törpényi és a Borhidi-Thury Nagycsaládok alapították 2016-ban. Hivatalos bejelentésére 2017 augusztusában került sor a sukorói református templomban. A díj jelmondata Szabó T. Attila tanítónő édesanyjának, sepsiszentiványi Bartók Idának a jelmondata: „*Kard helyett tudást!*” „*Si non marte arte!*” Célja olyan 45 év alatti szakemberek munkájának elismerése, akik eddigi pályájuk során kiemelkedően eredményesek voltak a magyar tudományos szaknyelvek (terminológia és stílus) múltjának és jelenének vizsgálatában, szaknyelvük igényes használatában, fejlesztésében, ápolásában. A díjat a Magyar Nyelvtudományi Társaság (MNYT) iktatta díjai közé, és a Magyar Nyelvészeti Kutatóállomások Hálózatának (TERMINI) elismeréseként ítéli oda.

A SzTAD jelölés, illetőleg pályázás alapján ítélt oda. A határidő: minden év január 31. Jelölni a sztud.termini@gmail.com elektronikus levelezési címen lehet. Jelölhetnek az alapítók, a Magyar Nyelvtudományi Társaság (MNYT), a Magyar Nyelvészeti Kutatóállomások Hálózata (TERMINI), az MTA Magyar Nyelv a Tudományban Elnöki Bizottsága (MTA-MNYTEB), az Erdélyi Múzeum Egyesület (EME), a Szabó T. Attila Nyelvi Intézet. Ugyancsak jelölhetnek képviselőik révén mindazok a szakmai intézmények (egyetemi és akadémiai műhelyek, egyesületek, szerkesztőségek, kiadók stb.), amelyeknek tevékenysége és felelőssége kiterjed a magyar szaknyelvek, tudományos nyelvek vizsgálatára, gondozására és fejlesztésére. A díjra személyesen is lehet pályázni. A jelöléshez/pályázathoz egyaránt csatolni kell a megfelelő indoklást, életkori igazolást, szakmai önéletrajzot, publikációs listát, és az ezekkel kapcsolatos szakmai visszajelzéseket (pl. idézettség, olvasottság, társadalmi hatás stb.).

A jelölés/pályázat tartalmi feltételei:

1. A magyar szaknyelvek fejlesztése és tudatos alkalmazása, a tudományterületek magyar szaknyelvi jellemzőinek feltárása, leírása; szaknyelvi tervezés, anyanyelvűsítés, egységesítés (terminológia, lexikográfia, nyelvtechnológia, szaknyelvi adattárak /korpuszépítés/, oktatási anyagok, ismeretterjesztő kiadványok készítése stb.).
2. Magyar szaknyelv-történeti munkásság, különös tekintettel a latin-magyar, német-magyar és az angol-magyar szaknyelvi kapcsolatokra.
3. A magyar szaknyelvi hagyomány és általában a történetiség érvényesítése, különös tekintettel az *Erdélyi magyar szótörténeti tár* nyomtatott és digitális anyagainak használatára a magyar szaknyelvi hagyományok kutatásában és ápolásában.
4. A Kárpát-medencei szaknyelvi kétnyelvűségek következményeinek feltárása, a szétfejlődött szaknyelvek egységesítése, összehangolása a nyelvi tervezésben.
5. A nyilvános színterekre szánt magyar szaknyelv használatának, érvényesítésének és közérthetőségének elősegítése érdekében kifejtett tevékenység (tudományszervezés, oktatás, ismeretterjesztés, magyar szaknyelvi folyóirat szerkesztése stb.).
6. Az ösztöndíj odaítéléséről a SzTAD Kuratóriuma dönt minden év március 3-ig. A Kuratórium az értékelésben elsődlegesen azt veszi figyelembe, hogy jelölt/pályázó milyen mértékben teljesíti a fenti feltételek valamelyikét.

A SzTAD pénzalapjának a kezelése és gyarapítása a Magyar Nyelvészeti Kutatóállomások Hálózatának (TERMINI) feladata. A TERMINI SzTAD alszámla száma és neve **OTP 11713012 – 21450833. A Termini Egyesület – Szabó T. Attila-ösztöndíj számlája**. Az alap alkalmi és/vagy rendszeres adományokkal gyarapítható a kedvezményezett (SzTAD) és az adományozó adatainak feltüntetésével. A díj mindenkor összege a TERMINI SzTAD alszámlán a díjkiadást megelőző év december 31-dik napján szereplő összeg 10%-a. A következő ösztöndíjak adhatók ki a SzTAD alap terhére: *a Kuratórium évi rendes ösztöndíja és az Alapítók különdíja* (különösen indokolt esetben).

Az első „A magyar nyelv és a tudományok – Szabó T. Attila-ösztöndíj”-akat Tamás Dóra Mária és Bárh M. János kapták, diplomájukon a következő indoklással:

A Magyar Nyelvtudományi Társaság és a TERMINI Magyar Nyelvészeti Kutatóállomások Hálózata TAMÁS DÓRA MÁRIÁNAK adományozza a 2018. évi „A magyar nyelv és a tudományok Szabó T. Attila-ösztöndíjat” a magyar szaknyelvkutatás és -oktatás, szakkönyvírás, adatbázisépítés, valamint a terminológia területén nemzetközileg is jelentős munkásságának elismeréseként.

A Magyar Nyelvtudományi Társaság és a TERMINI Magyar Nyelvészeti Kutatóállomások Hálózata a 2018. évi „A magyar nyelv és a tudományok Szabó T. Attila-ösztöndíj” alapítói különdíját adományozza BÁRTH M. JÁNOSNAK az Erdélyi helynévtörténeti adattár és interaktív névföldrajzi atlasz világhálós változatának (eha.elte.hu) megépítéséért.

„A magyar nyelv és a tudományok – Szabó T. Attila-ösztöndíj” első kiosztására a Termini hálózat országaiból (Szlovákiából, Ukrajnából, Romániából, Szerbiából, Horvátországból, Szlovéniából stb.), valamint természetesen Magyarországról érkezett szakmai közönség előtt került sor. Az ösztöndíjakat Kiss Jenő akadémikus, a Magyar Nyelvtudományi Társaság elnöke, Péntek János akadémikus, a SzTAD-kuratórium elnöke, a Termini Egyesület társelnöke, Szoták Szilvia, a Termini Egyesület elnöke és az alapítók nevében a biológus Szabó T. Attila

adták át. Az első alkalommal – érthető módon (hiszen a lehetőség elsősorban a magyarországi nyelvészek között volt ismeretes) és megítélésünk szerint megérdemelten is – hazai nyelvészeket érdemesített díjra a SzTAD bíráló bizottsága.

A SzTAD viszont a világon bárhol élő mérnökök, orvosok, természettudósok, tudományos újságírók stb. magyar szaknyelvi tudatosságának az elismerése is. Jó volna ezt a lehetőséget kihasználni olyan formán, hogy esztendőről-esztendőre egyre több jelölés/pályázat érkezzen az adott év január 31-ig a sztad.termini@gmail.com elektronikus levelezési címre.